

KARKSI SÕNA

• Karksi valla infoleht • Nr. 6 (185) Juuni 2011 •

Sõnumeid

Talgud Sudistes

Maikuu esimesel laupäeval osales Sudiste külas „Teeme ära” talgupäeval 24 inimest. Üheskoos koristasime keskasula aita ja külamaja ümbrust ning osalised sõid talgusuppi ja jõid mahla.

Aitäh toredatele inimestele, kes võtsid vaevaks kohale tulla!

Krista Kunimägi,
Sudiste külatoa perenaine

Kutsiku järve ääres

7. mail kogunes poolsada hakka-jat külaelanikku Kutsiku järve äärde, et seal „Teeme ära” kampaania käigus korrastada selle ümbrust.

Langetati puid ja võsa, riisuti ja korjati oksid. Kõigile talgulistele pakuti suppi ja toredat seltskonda. Ligi neljatunnise tööga sai järveäärne palju värskema ja kaunima ilme. Suur tänu kõigile, kes võtsid vaevaks tulla ja anda oma panuse kodukoha kaunimaks muutmisele!

Kerti Einstein

Tulge 23. juunil Karksisse!

Tänavu peetakse Karksis koos traditsioonilise jaanilaadaga maa-kaitsepäev. Kohale tulevad Eesti Politsei, Eesti Punase Risti, Päästeameti ja Kaitseliidu esindajad. Alates kella 11-st saavad kõik huvilised vaadata tehnikat, relvi ja sidevarustust, õppida kasutama tulekustutit, küsida küsimusi ja saada vastuseid.

Alates kella 12-st alustavad jõustruktuurid demonstratsiooniesinemisi. Päästeamet aitab Karksi tiigist välja uppuja, Eesti Punane Rist näitab elustamisvõtteid, politseinikud reageerivad ohtlikule liiklusolukorrale ning Kaitseliit peab pargis maha väikse lahingu. Pakutakse södurisuppi.

Kell 14.30 toimub pidulik rivistus ning teenetemärkide ja omavalitsuste liidu konstaablipreemia üleandmine. Viljandi maavanem jaotab omavalitsusjuhtidele võidutuld. Meeleolu loob Suure-Jaani puhkpiliorkester ning esinevad rahvatantsijad ja noortebänd K-Duur.

Täna on jaanilaadale end registreerinud paljud müüjad, aga veel on võimalus kauplajatel müügiplats saada, helistades Teale telefonil 433 2736 või 5598 7770.

Õhtul süüdatakse jaanituli, korraldatakse sportlikke mänge ja tantsitakse ansambli Lihtsad Poisid muusika saatel.

Kai Kannistu,
päeva juht

Karksi kodukandipäevad

Tänavused kodukandipäevad kestavad kolm päeva, millest esimene, 15. juuli on noorte päevalt. Toimuvad külade võrkpallivõistlused ning noortepidu noorteesambli ja diskoriga.

16. juuli on Karksi ordulinnuse päev, mil saab teoks käsitöömeistri te laat. Karksi valla küladel on võimalus oma tegevust esitleda ja ning Lilli, Tuhalaane, Karksi, Sudiste ja Polli küla korraldavad väljamüüki, näitusi ja esinemisi. Oodatakse osalema kõiki külasid ja mittetulundusühinguid.

Taas valitakse ordumeister, seekord juba neljas. Siinkohal teengi üleskutse noormeestele: olge julged ja kandideerige ordumeistri tiitlile. Auhinnad on väärilised ning aasta ordumeistrina vaheldusrikas ja põnev. Sel aastal korraldab ordumeistri valimist liri Kultuuriklubi, kellel on suuri kogemusi rahvusvaheliste

turniiride ja vanaaja võistluste korraldamiseks.

Ordulinnuses saab näha lasteatrit, Peetri kirikus kuulata vanamuusikakontserti ja osaleda saate „Lauluga maale” lindistamisel. Ordulinnuses laulab koos Gerli Padariga üks tuntud Eesti artist. Kes? See jääb esialgu üllatuseks.

Õhtu jätkub tantsuga. Mängivad ansamblid Vanaviisi ja Alibi Duo ning plaate keerutab Märt Rannamäe.

Pühapäev, 17. juuli on Karksi valla spordipäev, kus kõikidel soovijatel on võimalus osaleda rulluisutajate ja -suusatajate võistlusel. Start antakse Karksi paisjärve äärest ja finiš on Karksis. Karksi-Nuias peetakse maha tänavakorvpalli lahingud ning perevõistluseks kogunetakse Kitzbergi taha mäele.

Täpsem info ja ajakava asub valla kultuurikeskuse kodulehel www.kultuurikeskus.karksi.ee.

Kai Kannistu

Noored taanlased tegid meil tööd

22. mail lõppes järjekordne suur koostööprojekt Karksi valla ja Taani Kuningriigi kutsekoolidega, mille alusel sooritasid kümme Taani noort oma välispraktika Karksi vallas.

Seekordsed noored olid saabunud neljast koolist. Nad olid läbinud konkursi, et võiksid meie vallas tööd teha. Seega oli tegemist motiveeritud noortega.

Noored töötasid kolme nädala kestel Karksi Vallahoolduses, Karksi-Nuia Noortekeskuses, aianduse ja mesinduse seltsis, Nuia PMT-s ning Luuka puhkemajas. Noored olid oma ülesannete tasemel ning suutsid pakkuda meie ettevõtete ja allasutuste igapäevaelu eelvust ning kindlasti andsid oma panuse tööandjate tegevustesse.

Taani noored käisid Tanel Padari kontserdil, mängisid kohalikega jalgpalli, tutvusid kohaliku loodusega ning tegid palju muud.

Täname allasutusi ja ettevõtjaid selles projektis osalemise eest. Et tegemist on jätkuprojektiga, siis juba järgmisel aastal samal ajal ootame meie valda uusi Taani noori.

Indrek Palu

Mulgimaa tutvustab end Tallinnas

4. juunist kuni 2. juulini tutvustavad Mulgimaa kihelkonnad enast igal nädalavahetusel Tallinnas Ülemiste keskuses, et äratada huvi Mulgimaa külastamise ja miks mitte siia elama asumise vastu.

Väljas on turismi infopunktid ja turismitalud ja koostatud spetsiaalne ajaleht, mis kirjutab kinnisvara soetamisest Mulgimaale ja sellekohaseid edulugusid. Tutvustatakse mulkide ajalugu ja rahvariideid ning räägitakse tänapäevast. Kultuuriprogrammi eest hoolitsevad mulkide isetegevuslased. Mulgi elust annavad ettekujutuse ettevõtjad, kes oma toodangut müüvad. Tulemas on tänapäeva Mulgimaaga seotud oksjonid ja õnneloosid.

Mulgi kuu avamisel 4. juunil kell 12 kõnelevad Riigikogu Mulgimaa toetusgrupi esimees Siim Kabrits, regionaalminister Siim-Valmar Kiisler ja Mulgi Kultuuri Instituudi vanem Arvo Maling.

Sealt edasi, 4. ja 5. juunil võtab Mulgimaa tutvustamisel juhtohjad enda kätte Karksi kihelkond.

Sest tulep tiits uhke ettevõtmine. Oodetu om kik latstest kuni vanaemäde ja vanaesädeni. Tulge kaema!

Arvo Maling

Noorte töö- ja puhkelaager

Ootame 13—18-aastaseid noori töö- ja puhkelaagrisse „Karksi malev 2011”, mis toimub 13.—22. juunini (ööbimiseta) ja 27. juunist kuni 8. juulini (ööbimisega) Lillis. Tehakse ekskursioon Muhumaale ja organiseeritakse palju muid põnevaid tegevusi. Nädalavahetused on vabad.

Kui soovid osaleda töö- ja puhkelaagris, siis palun tule ja täida Karksi-Nuia noortekeskuses avaldus. Info telefonil 5565 1429 või e-postil eneli.poder@karksi.ee.

Eneli Pöder

Noortekeskuses suvisel koolivaheajal

Seoses noortekeskuses algava remondiga kolib noortekeskus ehitustegevuste ajaks gümnaasiumi puhkeruumi-kaminasaali, millel on oma sissepääs kooli teisel küljel õpetajate maja poolt.

Noortekeskus on avatud gümnaasiumi ruumides kella 11–17.30. Et ruumid on väiksed, plaanime palju tegevust looduses ning käia noorsootöö huvides küldes ja suvituskohtades, et tuua vahendid ja noortekeskus suvel noortele lähemale.

Kohtumiseni! Jälgige meie „Facebooki” kontot!

Indrek Palu

KARKSI VALD EHITAB JA ARENEB

Valla viimased suuremad ehitustööd jäävad 2008. aastasse, mil rekonstrueeriti kooli vana õppekorpus, rajati kergliiklustee Jalaka kinnistule ja 4 kilomeetrit tänavavalgustust Karksi külan.

Järgmiste projektide ettevalmistused algasid kohe 2009. aastal ja isegi Euroopa Liidu toetusel eraldati meile samal aastal, aga vahepealne masu ei võimaldanud projekte alustada ning nii lõppesidki noortekeskuse ja staadioni rekonstrueerimine käesolevasse aastasse. Täna on mõlema objekti ehitusleping sõlmitud ja nende järgi peaks staadioni remont lõppema selle aasta oktoobris ja noortekeskus valmima novembri lõpuks. Mõlema objekti ehitajad on Mulgimaalt Helme kihelkonnast. Staadionil tegutseb AS Valmap Grupp ja noortekeskuses AS Brick. Staadioni maksumuseks kujunes riigihankel 783 255 eurot, millest Euroopa Liit toetab meid 322 242 euroga.

Kahjuks ei hakanud valla rahakoti võim peale kogu praeguse staadioni ala rekonstrueerimisele. Eeltoodud summa eest rekonstrueeritakse jalgpalliväljak ja kergejõustiku staadion, lisaks ehitatakse võimlemislinnak ja üks kõvakattega pallimänguplats. Jooksurajad ja kergejõustiku väljakualade võistluspaigad tulevad poliureetaankatttega. Lammutatatakse lasketiir ja kogu staadioni alale ehitatakse drenaaž. Oma aega ja raha jäävad ootama pallimänguväljakud ja staadionimaja.

Noortekeskuse rekonstrueerimise maksumuseks kujunes 540 477 eurot, Euroopa Liidu toetus sellest on 301 177 eurot. Rekonstrueerimise käigus lammutatakse senise hoone puidust osa, mille asemele ehitatakse uus saal. Kivihoonesse tulevad muusikastudio, mänguruumid ja eakate ruumid.

Ehituste rahastamiseks võtab vald sellel aastal 550 000 eurot laenu. Osa kohustusi jääb veel järgmisse aastasse, sest valla laenupiir selleks aastaks on täis ja eelarvest ei olnud võimalik täiendavat raha eraldada. Rahastamisest puudu jääv osa 180 000 eurot lahendatakse järgmise aasta eelarves.

Selle aasta plaanidesse jääb ka ujula remont. Selleks oleme saanud toetust hasartmängumaksu nõukogult 32 000 eurot, millele ise lisame 19 173 eurot. Pärast remonti saab kogu basseiniruum parema väljanägemise. Gümnaasiumis ehitatakse veel välja keemiaklassi katsete tegemise valmidus, et parandada keemia õppimise võimalusi.

Kõik need investeeringud kannavad ainult ühte eesmärki: et Karksi vallas oleks heakorraldatud infrastruktuur, kus oleks hea elada nii lapsel kui täiskasvanul. Korraldatud objektid kuuluvad meile kõigile ja loovad paremad tingimused elamiseks ja töötamiseks koduvallas.

Nende investeeringutega oleme jõudmas väikese teetähiseni – Karksi vald on minu vallavanemaks olemise ajal aastast 2003 kuni 2011 kokku investeerinud üle 100 miljoni krooni. Investeeringuteks on saanud toetusi 42 miljoni krooni ulatuses. Laenujääk on nende investeeringute tegemiseks 25 miljonit krooni ja eelarvest on suudetud üheksa aasta jooksul investeeringuteks eraldada üle 33 miljoni krooni, mis on keskmiselt 10 protsenti eelarvest.

Suurimad investeeringud on olnud gümnaasiumi vana hoone remont ja staadion 33 miljoniga, lasteaiade ehitus 26 miljoniga ja kultuurikeskus 11 miljoniga. Teedesse on investeeritud 11,5 miljonit krooni. Raamatukogudesse on ostetud ühe miljoni krooni eest raamatuid.

Loodan, et lähima kuu jooksul tuleb veel mitu otsust ning juba järgmises lehes saan kirjutada, et avalik sektor koos Euroopa Liiduga investeerib Karksi valla sellel ja järgneval kahel aastal kokku 10 miljonit eurot.

See näitab, et meie piirkonda investeeritakse, et meie kodu areneb. Aga sellest juba järgmises „Karksi Sõnas”.

Arvo Maling

AS Iivakivi on Karksi vallale kuuluv ettevõtte, mille peamised tegevusvaldkonnad on elamu-kommunaalteenuste pakkumine, sealhulgas vee ja kanalisatsiooniteenus.

AS Iivakivi võtab tööle

JUHATAJA,

kelle töö on juhtida iga päev ettevõtet tulemuslikult, strateegiliselt planeerida ettevõtte arengut, tagada head kliendisuhet ja klientide rahulolu ning taotleda ja juhtida projektitoetusi.

- Kandidaadilt eeldame vastava valdkonna tundmist, ettevõtlikkust ja varasemat juhtimiskogemust, korrektsust asjaajamises, head suhtlemis- ja läbirääkimisoskust ning väga head organiseerimisvõimet ja eesmärgikindlust.
- Pakume eneseteostust ja täiendkoolitust.

Tööleasumine kokkuleppel. Sooviavaldus, CV koos soovitaja(te) kontaktandmetega esitada Karksi Vallavalitsusele aadressil arvo.maling@karksi.ee või Viljandi mnt 1, Karksi-Nuia 69104, Viljandimaa hiljemalt 17. juuniks 2011. Info: vallavanem Arvo Maling, telefon 528 4740.

• Marelle Sillaste akrüülmaal „Sisekaemus” (2011)

ARE HAABI foto

Kunstikool ootab uusi õpilasi

Karksi Noorte Kunstistuudio annab teada, et ootab ka järgmiseks õppeaastaks uusi õpilasi enast kirja panema — nii väikesi kui suuri, meie jaoks pole vahet. Kohtumisaeg on reedel, 3. juunil ja laupäeval, 4. juunil kella 12—17 Pärnu mnt 8 teisel korrusel kunstikooli ruumides.

Kahtlejad vaadaku 15. tegevusaasta näitust valla kultuurikeskuse sinises saalis kuni 5. juunini.

Vajalikk infot saab telefonil 5649 0889 või e-postil erabaah@hotmail.com.

Are Haab

KARKSI VALLAVOLIKOGUS

18. mai istungil

Osa võtsid Hendrik Agur, Katrin Kivistik, Liidia Klaas, Harri Kunimägi, Laili Lamp, Leo Liiber, Heino Luik, Indrek Palu, Olavi Pilk, Maire Sala, Enn Sarv, Raimo Sarv, Tarmo Simson ja vallavanem Arvo Maling. Puudusid Andre Aavastik ja Alli Laande.

♦ Kinnitati gümnaasiumi arengukava aastateks 2011–2013.

♦ Võeti vastu valla 2011. aasta liisaeelarve mahus 1 173 419 eurot. Suurendati tulusid 623 419 eurot (toetused valitsussektoris kuuluvatelt sihtasutustelt) ja finantseerimistehinguid 550 000 eurot (muudelt residentidelt võetav laen) ning suurendati gümnaasiumi kulusid 792 246 eurot ja noortekeskuse kulu-

sid 381 173 eurot.

♦ Otsustati esitada taotlus meetmele „Avatud noortekeskuste, teavitamis- ja nõustamiskeskuste ning huvikoolide kaasajastamine” Karksi-Nuia Noortekeskuse hoone rekonstrueerimise finantseerimiseks ja finantseerida noortekeskuse hoone rekonstrueerimist valla eelarvest 239 299.51 euro ulatuses.

♦ Arutati esimesel lugemisel valla ehitusmääruse uut redaktsiooni, teisel lugemisel vallale kuuluvate eluruumide ja põhitegevuseks mittevajalike hoonete kasutamist ja edasist haldamist ning 2009. aasta 18. veebruaril määruse „Karksi valla kaugkõrtepiirkondade määramine, võrguga liitumise ja eraldumise tingimused ja kord ning nõuded piirhindade kooskõlastamiseks” muutmist.

KARKSI VALLAVALITSUSES

2. mai istungil

Osa võtsid Arvo Maling, Jüri Kert, Andi Sõmmer, Urmas Suurpuu, Arne Tae ja vallasekretär Inge Dobrus.

♦ Võeti vastu gümnaasiumi õpilaste vastuvõtu tingimused ja kord.

♦ Anti Karksi Tehnikaspordiklubile luba korraldada 4. juunil Ainja krossirajal motokross Karksi Cup, füüsilisest isikust ettevõtjale Silvi Pärnale luba korraldada 11. juunil valla kultuurikeskuses ja selle ümbruses suvelaati ja Viljandi Maavalitsusele luba korraldada 9. ja 10. juulil Lilli piiripunktis üritus „Eesti ja Läti noored hüppavad koos otsustajatega osalusmetroo peale”.

♦ Anti nõusolek Polli külas Pargi kinnistul 2 pärna mahavõtmiseks ja Karksi-Nuias Kooli t 1 kinnistul vastavalt gümnaasiumi staadioni rekonstrueerimise projektile.

♦ Eraldati Karksi Kultuuriseltsile 219 eurot Leader-meetme projekti „Külamuuseum” omaosaluse rahastamiseks.

♦ Määrati projekteerimistingimused rajatise „Komplektalajaam, 15 ja 0,4 kV maakaabelliinid ja jaotus ning liitumiskapid” ehitusprojekti koostamiseks Sudiste ja Ainja külas.

♦ Anti kirjalik nõusolek Kitzbergi Sõprade Seltsile muuseumihoonesse keskküttesüsteemi ehitamiseks Maie kinnistul.

♦ Anti ehitusluba Eesti Energia Jaotusvõrk OÜ-le rajatise „Kaptelefonijaama Remsi liitumine elektrivõrguga” rajamiseks Ärikülas, Elion Ettevõtte AS-le rajatise „Võrgusõlme ehitus Remsil” rajamiseks Remsil Ärikülas, Rudo Püksile külastemaja nr 7 laiendamiseks ja meelelahutushoone laiendamiseks Metsanurga kinnistul Tuhalaane külas, Karksi vallale gümnaasiumi staadioni ja noortekeskuse rekonstrueerimiseks Karksi-Nuias ning Kert Variku- le üksikelamu laiendamiseks Vana-Rõuna kinnistul Ainjas.

♦ Anti kasutusluba Abja Tarbijate Ühistule Tartu mnt 32 hoone kasutamise otstarbe muutmiseks Karksi-Nuias.

♦ Nõustuti valla munitsipaalomandis oleva maauksuse Remsi saun koormamisega tähtajatu isikliku kasutusõigusega Jaotusvõrk OÜ kasuks.

♦ Otsustati teha hange omaniku-järelevalve tegija leidmiseks gümnaasiumi staadioni ja noortekeskuse hoone rekonstrueerimisel. Hankedokumendid saavad Vealeidja OÜ, Tallinna Linnaehituse AS, AS Telora-E, Ehituskorraldus OÜ, FIE Eldur Kalmanni Kaubandus ja OÜ Bucoma.

♦ Tunnistati noortekeskuse hoone rekonstrueerimise riigihankel edukaks AS Brick pakkumus (kõige madalama hinnaga — 450 397.32 eurot).

♦ Võeti vastu valla asutuste uus asjaajamiskord.

23. mai istungil

Osa võtsid Arvo Maling, Jüri Kert, Urmas Suurpuu, Arne Tae ja vallasekretär Inge Dobrus. Puudus Andi Sõmmer.

♦ Kiideti heaks Ülo Põderi esitatud hajakasutuse veeprogrammi aruanne tööde tegemise kohta Lilleoja kinnistul Morna külas.

♦ Anti gümnaasiumile luba korraldada 1. juunil kella 8—12 ordulin-nuse platsil üritus „Elav ajalootund viikingites” ja 2. juunil kella 11—13 Karksi-Nuia Keskväljakul kooli tant-supidu ning valla kultuurikeskusele luba korraldada 1. juunil kella 15—18 kultuurikeskuses ja selle ümbruses lastekaitsepäev.

• Euroopa päev. Populaarne oli Viljandi Kultuuriakadeemiat tutvustav boks ja uudisega võlus güroskoop. KAI KANNISTU fotod

KARKSI-NUIALE SOBIS PEALINNA STAATUS

9. mail toimusid kõikjal üle Eesti Euroopat tutvustavad tegevused ja noortepeod. Kõik keskused olid omavahel ühendatud telesilla abil, mille tulemusena valmis Tartus asuvas stuudios mammutotseülekanne päevast kaheksa tundi järjest. Seda kõike oli võimalik jälgida nii läbi interneti kui suurtel ekraanidel terves Eestis. Peakeskus ja nii-öelda noorte Euroopa päeva pealinna staatuses olid seekord Karksi-Nuia, valla kultuurikeskus ning selle ümbrus. Seda, mis toimus meil, said kõik uudistada kohapeal.

Mõned faktid selle sündmuse suuruselt. Selle päeva tegevusse oli kaasatud üle 450 vabatahtliku üle Eesti, nad kõik andsid oma panuse päeva kordaminekuks. Kõiki 13 kes-kust külastas peaaegu 3000 inimest ning internetis jälgis päeva jooksul sündmust peaaegu 4500 inimest. „Facebooki” kontod kogusid enam kui 14 000 klikki.

Selle ettevõtmise suurimaks õnnestumiseks pean meie koduvalla pääsemist üleriigilisse pressi. Hea oli lugeda „Delfi” uudistes, et üks Lõuna-Mulgimaa linnake on hetkeks tõusnud Eesti tähtsaima linna staatu- sesse. Samuti tekitas kõhedust veidi- ke irooniaga lisatud kommentaar selle artiklile (eeldatavasti mõni tallin- lane) soovitusena saata Tallinna lin-

napea Savisaar ka meie juurde. Õn- neks oli tegemist pelgalt sõnamängu- ga.

Võitjad olid ka meie valla noored, kes said suurürituse korraldamise kogemuse, teha koostööd ning saada tuttavaks selliste kuulsate inimestega nagu Lenna Kuurmaa, Tanel Padar ja Andres Tarand. Väga hästi mõjus õhtujuhtide duo meie enda noore Mar- tin Sarve ja Vanilla Ninja staar Lenna Kuurmaaga. Päeva suurim elamus oli aga kindlasti Tanel Padari ja The Su- ni esinemine meie kultuurikeskuses, kus läks tõesti palavaks nii emotsio- naalselt kui ka füüsiliselt, sest kohal olnud tervitas Tanel Padar ilma ar- muta ja järeleandmiseta, nagu ta on harjunud seda tegema suurtel lava- del.

Sellist ettevõtmist meie vallast juhtida oli omapärane kogemus ja näitas selgelt, et hea tahtmise juures ei pea häid asju mitte mujal tarbimas käima, vaid võime need ka meie Karksi valda kohale tuua.

Suur tänu valla kultuurikeskuse- le, gümnaasiumile, raamatukogule ja kõigile noorte Euroopa päeval osale- nud organisatsioonidele ning vaba- tahtlikele abilistele!

Ettevõtmist toetasid Euroopa Ko- misjoni esindus Eestis ja Riigikantse- lei.

Indrek Palu

HEAKORRAKONKURSS 2011

On aeg teha ettepanekuid tänavu- seks heakorrakonkursiks. Kandidate saavad esitada üksikisikud, organisat- sioonid, vallavalitsus, volikogu ja tema komisjonid, küllavanemad, ettevõtted ja asutused.

Heakorrakomisjon võtab heakorra- konkursist osavõtu avaldusi vastu kord aastas, hinnates esitatud objekti nii ke- vadel kui sügisel. Kandidateid tuleb esitada vabas kirjalikus vormis valla keskkonnaspetsialisti Tiia Kuke kätte kas e-posti teel tiia.kukk@karksi.ee või kirjalikult Karksi vallamajja hiljemalt 13. juuniks kell 17.

Valla heakorrakomisjon on uuene- nud. Sinna kuuluvad Malle Ereline, Riina Hupponen, Tiia Kukk, Leili Nael, Katrin Sepp ja Urmas Suurpuu. Ko- misjoni ülesanne on selgitada välja valla kaunid kodud ning korraldada selleks konkurss ja tunnustada pare- maid vabariigi aastapäeval 24. veeb- ruaril.

Hindamiskriteeriumid

Komisjoni liikmete ühistööna on valminud kaunite kodude hindamise uus kontseptsioon ja kriteeriumid.

Korterelamute korral jälgitakse li- pumasti või aluse olemasolu, jäätme- majanduse korraldust, maja välisil- met, dekoratiivelemente, sealhulgas piirdeade, kõnniteede, terrasside, välisvalgustuse, basseini/veesilma, vä- likamina jne. olemasolu, laste mängu- nurka, kinnistu haljastust ja hoolda- mist ning majaanike panust selles- se.

Individuaalelamute, ka talumajade hindamisel peetakse oluliseks ehitise välisilmet ja majandushoovi korrasole- kut, ilu- ja tarbeada, jäätmemajandu- se korraldamist, sealhulgas komposti- mist, piirdeade, terrasside, välisval- gustuse, maja või talu sildi olemasolu ja sobivust ning krundi lähima ümb- ruse väljanägemist.

Arihoonete, ka avalikku kasutusse antud kinnistute korral hinnatakse ter- ritooriumi ja ehitiste korrashoitu, hal- jastust, lipumasti või aluse olemasolu, väikevormide kasutamist ja jäätmemaj- anduse korraldamist.

Linna, küla või piirkonna hindami- sel lähtutakse keskuse üldisest korras- hoist, piirkonna väärtuste hoidmisest ja hooldamiseks, viitadega varustatu- sest ja väikevormide korrasolekust,

bussipeatuste, sõiduteede ja teeäärte korrashoist ning kinnistute omanike koostööst ja omaalgatusest heakorra parandamisel ning valla eeskirjade ja määruste täitmisest. Oluliseks peetak- se ka lipumasti olemasolu.

Hindamisel kasutatakse 10 palli süsteemi

Hindamisel kasutatakse 10 palli süsteemi, kusjuures suurem number on kõrgem hinne. Komisjoni iga liige hindab objekti vastavalt objekti kate- gooriale ja kriteeriumile ainuisikuliselt ning saadud tulemused summeeritakse ühiseks koondiks. Kui vastavas ka- tegoorias puudub kandidaat, jäetakse parim välja selgitamata.

Selle aasta kauni kodu konkursile esitatavaid objekte hinnatakse juuni- ja augustikuu jooksul välise vaatluse tulemusel. Heakorrakomisjon kinnitab saadud tulemused hiljemalt 31. ok- toobriks 2011 ning esitab hindamistu- lemused vallavalitsusele parimate tun- nustamiseks vabariigi aastapäeva vas- tuvõtul.

Edaspidi tuleb esitada igal aastal kandidaadid heakorrakonkursist osa- võtmiseks hiljemalt 10. maiks.

Urmas Suurpuu

ALKOHOLI REKLAAMI TULEB PIIRATA

Konjunktuuriinstituudi värs- kest uuringust selgus, et 2010. aas- tal joodi Eestis ühe elaniku kohta keskmiselt 10,2 liitrit absoluutal- koholi. See tähendab, et Eestis ka iga vastsündinu, laps ja vanaini- mene joob statistika järgi aastas 10,2 liitrit puhast alkoholi. Vastu- pidiselt laialt levinud müüdi- le on turistide kaasa ostetud ja koha- peal joodud kogused sellest maha arvestatud.

Alkoholi joob 86 protsenti täis- kasvanutest. Sagedamini tarbitak- se lahjasid alkoholiseid jooke na- gu õlu ja vein. 80 protsenti inimes- test arvab, et Eestis läheb alkoholi tarbimise vähendamiseks vaja pii- rangutega alkoholipoliitikat. Roh- kem kui pooled pidasid vajalikuks ranged piiranguid.

See statistika ja rahva arvamus on andnud reaalse vajaduse taas- kord võtta sile riiklik alkoholipo- liitika.

Mõni aasad tagasi keelustati Keskerakonna eestvedamisel õine alkoholimüük. Täna- seks on kõigile selge, et see oli hädavajalik ning see vähendas alkoholi tarbimist oluliselt. Aga paistab, et selle ei piisa, tuleb teha ka järgmine samm.

Riigikogu Keskerakonna frakt- sioon algatas 16. mail seaduseel- nõu, mis keelab täielikult alkoholi reklaami tele- ja raadiomeedias ning välireklaamina. Et Eestis juuakse kõige rohkem kanget alko- holi, on just selle reklaami keelami- ne vajalik. Seaduse eesmärk on vä- hendada laste ja noorte alkoholi tarbimist ning sellest tulenevaid ta- gajärgi. Eelkõige tuleb seejuures ar- vestada alkoholi mõju lastele ja noortele, nende väärtushinnangu- tele ja hoiakutele.

Peame teadvustama alkoholi reklaami suurt mõju – sel on võime kujutada alkoholi tarvitamist kui sotsiaalselt heaks kiidetud tegevust ning toetada liigtarvitamist soosi- vaid väärushinnanguid ja hoiakuid. Lisaks tahab reklaam värvata uusi tarbijaid.

OECD riikides tehtud uuringu- te andmetel on kange alkoholi reklaami piirangutega riikides alkoholi tarvitamine elanikkonna seas 16 protsenti väiksem. Kui on piiran- gud ka lahja alkoholi reklaamile, on tarvitatavad kogused veel 11 prot- senti väiksemad. Seega võib reklaa- mi keelamine vähendada alkoholi tarbimist ligi 30 protsenti.

Liiklusõnnetuste arv on kange alkoholi reklaami piirangutega riikides langenud kümnendiku võr- ra ning nii kange kui ka lahja alko- holi reklaami piirangutega riikides neljandiku.

Maailma Terviseorganisatsioo- ni (WHO) uuringutega on veen- valt tõestatud ka noorte alkoholi- tarvitamise ja reklaami seosed – viie minuti pikkune alkoholi reklaami vaatamine suurendab alko- holi tarvitamist pudeli lahja õlle võrra päevas. Samuti kestab noor- te puhul reklaami mõju äärmiselt kaua – nooruses televisioonis roh- kem alkoholireklaami näinud isik- kud tarbisid kogu oma järgneva elu jooksul teistest rohkem alko- holi, kusjuures selgelt tuli esile reklaami olulisus.

Alkoholi reklaamis esitletakse joomist kui turvalist, riski- ja prob- leemivaba tegevust, millega kaas- nevad julgus, lahe seltskond, kallid autod ja ilusad naised. Tähelepa- nuta jäetakse aga potentsiaalsed terviseriskid ja võimalikud nega- tiivsed tagajärjed kuni võimaliku surmani läbi alkoholi liigtarbimi- se.

Eestis on tulnud alkoholi reklaami piiramise signaale isegi toot- jatelt ja importööridelt endilt. See- sugune valmisolek on igati mõis- tav, sest reklaami keelustamise teed on läinud mitu Euroopa riiki, näiteks Norras on keelatud kogu alkoholi ja Soomes kange alko- holi reklaam. Rootsis ei lubata alko- holi (üle 2,25% alk. vol) reklaami- da televisioonis, raadios ja väli- meedias.

Need argumendid annavad Keskerakonna eelnõule ühiskondli- ku ja laialdase heakskiidu ning seega ei näe ma põhjust, miks valitsuserakonnad ei peaks seda to- tama. Alkoholi reklaami piiramine on Eesti noorte eduka ja eelkõige terve tuleviku huvides ääretult va- jalik.

Priit Toobal, Riigikogu liige, Keskerakond

• Esinevad gümnaasiumi koorid.

KALMER MÄRTSONI foto

Gümnaasiumi lauljatel ja tantsijatel oli edukas aasta

August Kitzbergi nimelise Gümnaasiumi lauljad ja tantsijad on valmistanud koolinoorte laulu- ja tantsupeoks peaaegu kaks aastat. Aasta tagasi registreeriti peole kandideerijatest neli koori ja seitse tantsurühma.

Selle õppeaasta algul küsisime lastelt ja nende vanematelt üle, kes on valmis aasta jagu pingutama, tehes lisatööd pärast tunde ja nädalavahe-tustel. Ülesandeid lisandus ju ka vanematele – tuleb korras hoida laste esinemisriided, osutada transporditeenust, anda kaasa toidukompsud ja võimaldada taskuraha. Lastele on aga oluline, kui nende esinemist käib vaatamas kogu pere, ja juhendajad on tänu-likud, kui vanemad on lapsele toeks sel ajal, kui neil väsimus ja tüdimus kallale kipuvad.

Julgelt jäid peole kandideerima mudilas-, poiste-, laste- ja segakoor ning 2. ja 3. klasside, 4a, 4b, 5. ja 6. klasside tantsurühm ning segarühm Samm Sassis. Poole aasta jooksul õpiti hoolikalt laule ja tantsu, osaleti maakondlikes laululaagrites ja tantsupäevadel.

Ettevalmistuste pingelisem aeg saabus tänavu aprillis, kui toimusid maakondlikud üldproovid. Kõikidel kooridel tuli komisjonile ette laulda loosiga tõmmatud kaks laulu peo repertuaarist ja tantsijatel esitada õpitud tantsud. Järgnes kuu aega närvilist ootamist, sest peole pääsemine selgus alles pärast kõigi peole püüdjate ülevaatamist. Täna võime rõõmuga teada anda, et laulupeole on pääsenud kõik meie kooli koorid ja neli tantsurühma. Tantsupeole ei saanud 2. ja 3. klasside rühm, kes esines väga südikalt ja sai hindamiskomisjoni-lt ka hea hinnangu, kuid paraku on just selles vanuseastmes kõige enam tantsurühmi ja seetõttu suurim konkurss. Kättatantsitud kolmas kategooria seekord peole pääsu ei taganud.

Võrdluseks võib öelda, et vaid paar kümnendikku parema hinde saanud 4. klassi rühm pääses peole, sest maakonnastki pürgis selles vanu-

seastmes vaid kolm rühma (neist kaks meie kooli rühmad).

Juttu tuli kategooriatest – sel aastal andis kooride ja tantsurühmade tööle hinnangu komisjon, kes nimetas ka kategooria. Nüüd on meil koolis teise kategooria mudilaskoor ja lastekoor ning kolmanda kategooria poistekoor. Allakirjutanal puudub info segakoori kohta. 4. klasside ning 5. ja 6. klasside tantsurühmadele omistati teine, segarühmale Samm Sassis esimene ja juba nimetatud 2. ja 3. klasside rühmale kolmas kategooria. Meie arvates on see väga hea tulemus ning võib vaid imetleda laste töökust, ühtehoidmist ja otsustaval hetkel kokkuvõtmist.

Suur tänu lastele vastupidavuse ja töökuse, vanematele toetuse ja juhendajatele pühendumise eest! Suure osa rühmade püsimajäämisest ja peole-pääsemisest moodustab klassijuhata-jate toetus ja innustus – aitäh teile! Täname ka kõiki õpetajaid, kes suhtusid mõistvalt proovide, ettelaulmis-te ja -tantsimiste virr-varri.

Miks ma pean oluliseks, et koolis tegutsesid koorid ja tantsurühmad ning palju huviringid? Kõige peamine: eestlastele omast kultuuri ei vii edasi keegi peale meie, eestlaste. Ja vaid tänu oma maale, keelele ja kultuurile on meil võimalik ennast tutvuda elavaks rahvaks. Ükski Euroopa direktiiv seda ei taga.

Teine oluline osa on see, mida annab üheskoos tegutsemine lastele enestele ja nende arengule. Olen veendunud, et esinemised publiku ees erinevatel lavadel annavad esinejatele juurde julgust ja kogemusi kasvõi edaspidisel enese tutvustamisel tööandjale.

Treeningutel osalemine kasvatab vastupidavust, õpetab planeerima aega ja harjutab tegutsemist meeskonnana. Eneseületamine raskuste ja väsimuse korral ning probleemide lahendamine ei lase loodetavasti nendel noortel kergemat teed minnes põgeneda, kui elu keerulisemaid olukordi ette veeretab. Suurem seltskond

erinevas vanuses kaaslasti võimaldab tundma õppida erinevaid inimitüpe ning noorematel võtta eeskuju vanemate tegutsemistest ja käitumismallidest. Sõnapidamine, kellatundmine, meeskonnatöö ja valmisolek võtta vastu elult uusi väljakutseid ning teadmisi – need on märksõnad, mida ootavad tööandjad oma töötajatelt.

Olen veendunud, et need noored, kes õppetöö kõrvalt on suutnud tegelda huvialaringides ja treeningrüh-mades, on saanud ellu kaasa mitmekülgsema ettevalmistuse ja parema stardipaketi. Olen uhke meie kooli tublide õpilaste üle ja tänulik kõigile, kellega koostöös oleme jõudnud sinna, kus oleme.

Nüüd aga peolemineku praktilisemast poolest. Tallinna peo peaproovi said lauljad ja tantsijad 28. mail maakonna laulu- ja tantsupeol. Tallinna sõidavad tantsijad pärast jaani esmaspäeval, 27. juunil kell 7 kooli eest. Lauljad lähevad peole reedel, 1. juulil – laste- ja segakoor hommikul kell 7 ning mudilas- ja poistekoor kell 16.

Kaasa tuleb pakkida magamisvarustus, pesemisvahendid, esinemis- ja vahetusriided. Kõige olulisem on jalanõue valik – need peavad olema mugavad, sissekantud ja vastupidavad proovides, rongkäigus ja peol. Läbi tuleb mõelda raha ja mobiili hoidmine, igapäevasteks käimisteks on vajalik väike seljakott. Tantsijatel tuleb ennast varustada põlvikute ja sukkpükste ning vihmakeepidega. Kaasavõetavate riiete valik sõltub ilmast, kuid kindlasti peavad olema kaasas tuulejope ja peakate. Kellel lähel selga, võtta kaasa ka valla logoga flüüs.

Pöördun veel palvega kõigi poole, kes aegade jooksul on laulnud või tantsinud. Kui on kapinurka jäänud rahvariideid või esinemisrõivaid – palun toimetage need koolimajja. Aegade jooksul on meie varud vähenenud ning oleme hädas laste riietamisega laulu- ja tantsupeoks.

Ülle Roomets, gümnaasiumi huvijuht

KULTUURIKALENDER

KULTUURIKESKUS

K, 1. 06		II korrusel noortekeskuse „Susher-vusher“ näitus (30. juunini)
	kell 15	Lastekaitsepäev
	kell 17	Spordimängud vallavolikogu versus noorteaktiiv
	kell 19	Karksi valla otsustajate ja noorte ümarlaud
N, 2. 06		Gümnaasiumi tantsupidu Karksi-Nuia Keskväljakul
N, 2. 06	kell 14	Riia Eesti kooli poistekoori kontsert
R, 3. 06	kell 11	Gümnaasiumi lõpuaktus
	kell 13	Mulgi pidu 2012 korraldustoimkonna ümarlaud
R, 3. 06	kell 16	Eliikontsert. Esinevad Heli Veskus (sopran), Annaliisa Pillak (metsoosopran), Jaanika Rand-Sorp (klaver), Mati Turi (tenor). Pilet 4/2.50
E, 6. 06	kell 16	Kultuurikeskuse käsitööringi näitus sinises saalis (17. juunini)
N, 9. 06	kell 13	Promedpalsami müük
L, 11. 06	kell 9	Suvelaat. Korraldaja Silvi Pärn
	kell 21	Tantsuõhtu. Sergei Maasin. Pilet 5/4 eurot
T, 14. 06	kell 12	Karksi-Nuia raamatukogu üritus
E, 20. 06	kell 16	Näitus sinises saalis: „Tiina Talveti maskid“
K, 22. 06	kell 12	Gümnaasiumi IX klasside lõpuaktus
	kell 17	Gümnaasiumi XII klasside lõpuaktus
N, 23. 06	kell 10	Lillede asetamine Vabadussõja mälestussamba jalamile
	kell 11	Maakaitsepäeva ja Karksi jaanilaada avamine, jaanituli
	kell 16	34. jaanijooks ümber Karksi-Nuia paisjärve
	kell 20.30	Jaanisimman Karksi ordulinnuses
R, 24. 06	kell 13	Baltikumi breigikunn 2011 Karksi ordulinnuses

NOORTEKESKUS

K, 1. 06	kell 17	Karksi noorte aktiivi ja vallavolikogu sportlikud jõukatsumised kultuurikeskuses
	kell 18.30	Otsustajate ja Karksi noorteaktiivi ümarlaud kultuurikeskuses
R, 3. 06		Valla parimate õpilaste väljasõit teatrisse „Vanemuine“
13. 06 – 18. 05		Looduslaager
E, 13. 06		Algab Karksi valla töömalev
R, 24. 06		Baltikumi breigikunni ja DJ-de võistlus Karksi ordulinnuses

POLLI KÜLAMAJA

L, 18. 06		Polli küla jaanipäev, päeval spordiprogramm
	kella 22–2	Regina ja Eesti gunn

TUHALAANE KÜLAMAJA

R, 3. 06		Lastekaitsepäeva tähistamine, etendub Taani muinasjutt „Trillevip“
L, 25. 06		Tuhalaane jaanituli. Öhtul ansambel Svips ja Ervin Lillepea

LILLI KÜLAMAJA

14—15. 06		Laste mulgimurde laager
K, 22. 06	kell 21	Lilli küla jaanipidu. Tantsuks Re-Start
Külamajale jääb õigus		kavasse muudatusi teha. Jälgige reklaami!

KARKSI-NUIA RAAMATUKOGU

T, 14.06	kell 12	Saja rahva lood. Taani. Etendus ja mängud
Näitus		
10. 06—02. 07		„70 aastat massilisest küüditamisest“ ja „H. C. Andersen ja teisi Taani kirjanikke“

Kohalik hääl on nüüdsest kõlavam

Olen korduvalt kuulnud omavalitsusjuhte kurtmas, et nende piirkonnas toimuvat ei kajastata piisavalt üleriigilises meedias ning et meediat ei huvita kohalikul tasandil toimuv. Nüüd on see aeg möödas, sest 15. aprillil alustas kohalike uudiste portaal eesti.eu koostööd Eesti suurima internetikeskkonnaga «Delfi». Nüüd jõuavad kohalikud uudised oluliselt suurema hulga lugijateni.

Kuidas muidu oleks laiem üldsus teada saanud, et Võrus alustas tegevust tervislikku kiirtoitu valmistav ettevõtte, Kiikla küla köetakse kaevandusveega või et Keila inimene tuli tai poksi maailmameistriks?

Eesti.eu alustas tegelikult juba pool aastat tagasi. Alustasime 54 omavalitsusega, praegu aga kajastame 106 paiga uudiseid ja teateid. Peale sisu oleme täiustanud ka portaali väljanägemist. Uus kujundus

muutis eesti.eu kasutajasõbralikumaks, lisandus maakonna tasand, mis annab tervikpildi maakonnas ilmunud värskest teabest. Igal alalehel näeb nüüd vastava koha ilmeteadet ning lähiajal lisanduvad ka valdade või maakondade reklaamid.

Omavalitsuslehed on meie portaali selgroog. Mõnes paigas aga ei ilmu kohalik leht iga kuu, samuti seab artiklite avaldamisele piirangu lehekülgede arv. Seetõttu loime võimaluse saata kaastöid otse meie portaali. Artiklid on oodatud nii kohalikele inimestele kui asutustele ja kodanikeühenduste esindajailt. Nädalas jagame paremate kaastööde vahel välja 150 eurot. Ootame seltside, MTÜ-de ja kõigi aktiivsete inimeste kaasalöömist, et üheskoos luua koht, mis annab parima võimaliku pildi Eesti eri paigus toimuvast.

Tanel Saarmann

Mälestusi ja kogemusi seoses põllumajandusreformiga

1989. aastal vastu võetud taluseadusega pandi alus esimestele õiguslikul alusel loodud taludele. 1991. aasta maareformiseadusega tagastati maa õigusjärgsetele omanikele ja võimaldati maad erastada piirkondliku ostueesõigusega või ka üldistel alustel. Järgmisel, 1992. aastal võeti vastu põllumajandusreformi seadus, millega pandi alus endiste kollektiiv- ja riigimajandite likvideerimisele, nende vara ja maa baasil uute talude ja põllumajandusettevõtete loomisele.

Eesti Põllumajandusmuuseum soovib teada saada, mis toimus seoses põllumajandusreformiga igas Eestimaa paigas. Osa majandeist suutis oma tegevuse turumajanduse nõudmistele vastavalt ümber korraldada ja on praegugi elujõulised, teised aga mitte; osa talunikest rajas jätkusuutliku tootmis- või turismitalu, teised ei tooda enam endagi tarbeks; mõnel pool on ka maal küll-laga töökohti, teisel jälle elu kiratseb. Kuidas ja miks see nii läks?

Kutsume teid meenutama, mida arvasite põllumajandusreformist, kuidas see toimus ja kuidas mõjutas see teie elu. Meenutuste kirjapanekul ei ole tarvis karta, kui isiklikud seisukohad ja mälestused ei lange

kokku nn. ametlike käsitlustega. Mälestusi võib täiendada fotode, dokumentide või muu lisamaterjaliga, mille vormistamisjuhiseid saab muuseumitöötajalt. Kui soovite, saate lisad tagasi pärast muuseumis kopeerimist; tavalised valguskoopiad kahjaks muuseumile ei sobi.

Põllumajandusmuuseum loodab, et ka need inimesed, kes praegu on hoiavat reformi käigus asutatud talu või ettevõtte tegevusega, leiavad mahti oma mälestused kirja panna.

Kogutud materjal säilitatakse Eesti Põllumajandusmuuseumis. Et huvilistel sellest materjalist kasu oleks, palume tööde alla märkida oma nime, sünniaasta ja kontaktandmed.

Mälestused palume saata või tuua võimalusel 21. detsembriks 2011 Eesti Põllumajandusmuuseumisse Pargi 4, Ülenurme 61714, Tartu maakond, et muuseum saaks materjali kasutada 2012. aasta märtsis avatava näituse ja konverentsi ettekannete koostamisel.

Täiendavat infot saab Eil Vahtramaelt telefonil 738 3821 või e-posti aadressil ell.vahtramae@epm.ee ja Anne Grišani telefonil 738 3818 või e-posti aadressil anne.grisan@epm.ee.

Eil Vahtramae

MAIKUU LASTEAIAS

Maikuu lasteaias oli täis laule, tantsu, mängu ning teisi huvitavaid tegemisi. Kauneimad ja südamekaimad olid perepeod pühendusega emale. Sai nautida vahvaid etendusi, kuulata laule, luuletusi ja vaadata tantsu.

Kõige teguderohkem oli maikuu peagi kooliteed alustavatel Oravate rühma lastel. Lisaks perepeole said lapsed ühel hommikupoolikul teadmisi ohutust liiklemisest jalgratastega. Hiljem täiendasid nad liikluskooli oma teadmisi praktiliselt. Mudilasi juhendasid tol päeval kaks Sisekaitseakadeemia üliõpilast.

Oravate rühma lapsed käisid ka lõpupeokursioonil. Sel aastal valiti sihtkohaks Pajumäe talu. Nad said teada, kuidas jõuavad meie toidu-laule piim ja teised piimatooted. Üheskoos maitsesime ka seal valmistatud kohupiima. Suur elamus oli lehmafarm. Ja kui hästi maitses värske õhus kodust võetud toidumoon.

Juba aastaid on toimunud Viljandimaa tervist edendavate lasteade-de liikumispäev. See peeti Viljandis Valuoja orus. Lastel tuli läbida üheksa punkti, kus olid vahvad tegelased. Neilt küsiti looduse kohta ning igas punktis oli üks liikumismäng. Lõpe-

• Lasteaialapsed on ekskursioonil Pajumäe talus. ÜLLE METSA foto

tusel said lapsed kaasa väikese kingi-koti ja rõõmsa tuju.

Gümnaasiumi staadionil toimus veel spordipäev. Mudilased viskasid palli, hüppasid kaugust ja jooksid 30 meetrit. Suur aitäh 5b klassi lastele ja kehalise kasvatusõpetajatele eesotsas Leo Liiberiga, kes aitasid meil spordipäeva korraldada.

Maikuu teine nädal oli lasteaias pühendatud „Ökokratile“, mille teema oli „Müra pole muusika“. Nädala lõppedes tehti kokkuvõtet ning vaadati ühiselt õpetajate etendust.

17. mail toimus lastevanemate üldkoosolek, kuhu oli kutsutud Viljandi Maavalitsuse terviseenduse peaspetsialist Elo Paap. Lektor rääkis, kuidas inimesed oma tervise eest hoolitsevad ja kuidas lapsevanem saaks enda ja oma lapse tervise heaks midagi ette võtta.

Teist aastat järjest võõrustasime lasteaias Taanist saabunud praktikante, kes osalesid meie igapäevategevustes.

Kaire Sinimets, liikumisõpetaja

Sõnumeid

Kevadine käik Kitzbergi radadel

Kitzberg kirjutas külajutus „Hennu veli”: „Tirililli lütes on tema „õitsev kuning’ kevade” üle maa käinud, põllupeenardele kuldnoõpisid poetanud, heinamaad hellerheintest punetama pannud, taeva alla löökeseid lööritama jätnud. Kõik nõnda nagu igal kevadel ja nagu kevadet on kirjeldatud.”

Seda kõike käisid üle vaatamas Karksi Haridusselts, Karksi Kultuuriselts ja Kitzbergi Sõprade Selts. Kaasa võeti ka teisi asjahuvilisi. Tänu Toivo Univerile, kes viis külastajad Maimu „Nutukivi” juurde, aga eelnevalt puhastas matkaraja mahalangunud puudest. Peatus tehti ka stügisel täidetud Kutsiku järve ääres. Pikem peatus oli Maiel Kitzbergi kodus.

Kevadisel kiirel ajal leidis Kitzbergi gümnaasiumi juhtkond võimaluse tulla õpilaste ja õpetajatega esinema. Õpilaste ülesastumist juhtis Ilse Israel, kellest on Mulgimaale tuleku järel saanud mulk nii kõnes kui tegudes. Õpetajate esinemise taga seisis Viuu Lepik. Ta on kogu elu mulgi vaimu kõrgel hoidnud.

Aastakümneid on rahva tervis olnud Enna Vallase mure. Tema juhitud tervisvõimlemine tõi naeru iga osavõtja näole. Kaasa aitas ka imeilus kevadine ilm.

Kokkusaamise lõpetuseks vaatasime filmi indiaani tarkustest. Selgitava sõnaga esines teadjamees Vello Rego. Kõlama jäi mõte: „Austa maad, vett, õhku ja tuld!”

Asta Jaaksoo,
maatarkuste austaja

• Lapsed esitavad folkloorilugu Kitzbergi majamuuseumi räästa all, juhendab folklooriõpetaja Ilse Israel. HILLE KRUSBERGI foto

Naiskodukaitsjad koguvad mälestusi

Naiskodukaitsja ja Eesti Rahva Muuseum koguvad ennesõjaaegsete kodutütarde, noorte kotkaste ja naiskodukaitsjate mälestusi. Eesmärk on talletada tolleaegsete organisatsioonide liikmete ja juhtide igapäevane tegevus ja väljaõpe.

Lisaks mälestustele kogutakse dokumente, fotosid ning teisi kirjalikke või ka esemelisi materjale. Naiskodukaitsjad on tänulikud iga ajalookillu eest ning tulevad asjadele ise järele. Sakala ringkonnas koordineerib mälestuste ja esemete kogumist Lembe Lahtmaa (lembe-laht@gmail.com, telefon 435 5570).

Tiina Ott,

Sakala ringkonna esinaine

Loodusmatk Ainjas

Viljandimaa on täis väikeseid pärleid. Need on looduspärlid – kaunid paigad, mis on väärt nii

avastamist kui hoidmist („Viljandimaa väikesed pärlid”, Liisi Seil).

Päev looduses on justkui pai tegemine iseendale — me vajame aega, et taastuda igapäevasest kiirest tempest, kuulata ja vaadata, mis loodus meile räägib. Temalt on palju õppida! Loodusmatkad viivad meid erinevatele radadele nii männimetsadesse kui kõrgustikega maastikele, rabadesse ja soodesse. See on üks võimalustest avastada selliseid paiku. Seekord avastame Ainja maastikukaitsela kahe järvega, vana meierei, „Lustitee” ja teised loodus- ja pärandkultuuriobjektid.

MTÜ Ainja Looduselaegas korraldab 18. juunil matka Ainja maastikukaitselal. Algus on planeeritud kella kaheteistkümneks, mil algab juhendatav loodusmatk. Matkarada on tähistatud, hilisemad tulijad saavad selle läbida iseseisvalt. Matka toetab kohaliku omaalgatuse programm.

Info ja registreerimine matkale e-postil oltskallas@hotmail.ee.

Olev Kallas,
MTÜ Ainja Looduselaegas juhatusel

• SPORT •

Sakala Mängudelt viies koht

X Sakala Mängude spordivõistlustest võitis Karksi vallast osa üle saja sportlase ning vald osales 13 spordialal kuueteistkümnest. Üldkokkuvõttes saavutati viies koht.

Vald oli esindamata vabamaadluses, lauatennises ja meeste võrkpallis. Kõige suurem valla esindus osales kergejõustikuvõistlustel ning sealt tuli ka ainus alavõit. Lisaks kergejõustikule tulid hõbemedalile sangpommi- ja kõieveovõistkond ning pronksi teenis veteranide korvpallivõistkond.

Täna kõikide võistkondade eestvedajad ning võistlustel osalenud sportlasi. Huvilistel on võimalik mängude protokollidega tutvuda Viljandi maavalitsuse koduleheküljel.

Leo Liiber

Tuleb 34. jaanijooks

23. juunil joostakse 34. korda ümber Karksi-Nuia paisjärve.

Lastejooksud algavad kell 16.30 ning põhidistantsile, 4,4 kilomeetri jooksule ja kepikõnnile stardivad võistlejad kell 18. Stardipaik antakse lossimägedes ning traditsiooniliselt pöörleb jooksu lõppedes loosiratas.

Lastejooksud on tasuta. 4,4 kilomeetri rajal startijad saavad end eelnevalt registreerida internetis aadressil www.sportinfo.ee.

Leo Liiber

Peetri koguduse teated

5. juunil kell 10 Kristuse taevanimemise püha jumalateenistus armulauaga, teenib praost Marko Tiitus. 12. juunil kell 10 on nelipüha, laulab koguduse segakoor ja 26. juunil harilik jumalateenistus, teenib diakon Matis Rego.

19. juunil kell 11 on kalmistupüha Rahumäel ja kell 14 Papi kalmistul.

Koguduse vikaardiakon on Matis Rego (tel. 5647 1597, matis.rego@eelk.ee). Diakoni kõnetunnid koguduse pastoraadis on kolmapäeviti kell 11–13.

Liivi Jõe

Lõpuaktused

Üheksanda klassi lõpuaktus on 22. juunil kell 12 ja kaheteistkümnenda klassi lõpuaktus samal päeval kell 17 valla kultuurikeskuses.

Õnnitleme sünnipäeva puhul!

2. juuni	Asta Viitra	Polli	85
6. juuni	Maie Kukk	Karksi	65
9. juuni	Helgi Teearu	Ärikiila	75
9. juuni	Vaike Treffner	Karksi	70
17. juuni	Ellen Vaabel	Karksi-Nuia	90
18. juuni	Lii Pilk	Ärikiila	65
19. juuni	Alvi Jelisejeva	Polli	65
20. juuni	Laine Tempel	Hirmukiila	75
21. juuni	Matti Villemsen	Ainja	65
22. juuni	Helle Tauts	Hirmukiila	70
23. juuni	Valve Janson	Karksi-Nuia	80
25. juuni	Malle Eelmaa	Karksi	65
25. juuni	Ilmar Jøerand	Karksi-Nuia	65
27. juuni	Heino Luik	Karksi-Nuia	65
28. ju uni	Iivi Kull	Karksi-Nuia	70
29. juuni	Helmi Soovik	Lilli	75
30. juuni	Maimu Laarman	Polli	80

Õnnitleme väikesi vallakodanikke ja nende vanemaid!

3. mail sündis Leana Aalmaa ja Margus Raguni perre tütar RETI.
5. mail sündis Ester Visteri ja Renek Viira perre tütar ELISABEL.
7. mail sündis Marlen Küppari ja Toomas Saki perre tütar SABRINA.

JAANIPÄEVAKS KÕRGEKS KASVAB ROHI

• Neljas kiri •

Enne tähtsaid pidustusi saab jällegi üle pika aja tunda suus tuttavat, omamoodi head vere maitset. See ülekantud tähendusega maitse on kindlasti tuttav kõigile, kes vähegi on kokku puutunud kestvusspordialadega. Jaanijooksul on seda maitset vägagi kerge tunda. Piisab jooksul ainult mõne grammi võrra endast rohkem anda kui vaja!

Kui mõnele lugejale võib sellest maitsest jääda halb mulje, siis julgen väita, et seda ta ei ole. See maitse võrdub tundega sellest, kui oled ennast ületades saavutanud midagi suurt ja erakordset — midagi sellist, mida kunagi pidasid enda suhtes võimatuks.

Et seda tunnet tunda, siis tule kindlasti jaanijooksule. Kuigi siis on võimalik end kirja panna kohapeal, soovitan siiski teha seda eelnevalt internetis www.sportinfo.ee kaudu. See

on tunduvalt mugavam ja ka tunduvalt odavam! NB! Portaalist leiab kogu jaanijooksu info!

Pärast jaanijooksu võivadki alata pööripäeva pidustused. Jaanisimmani meelelahutuslikust programmist olen kirjutanud juba mitmes „Karksi Sõna” väljaandes ja ei hakka seda kõike kordama. Kõige täpsema info selle kohta on „Facebookis” „Jaanijooksu Jaanisimman” nime all. Lisada on ainult, et jaanituli saabub ordulinnusesse erilisel moel. Selle eest on vastutavad valla tuntumad ja tituleeritud motokrossimehed. Kuidas see täpselt toimub, peab ise nägema.

Kirjutise lõpetan superhea uudisega: viimasel hetkel lisandus simmanis suuremate toetajate nimekirja Puidukoda OÜ. Suur tänu talle ja kõikile teistele toetajatele!

Almar Kalam

Juunikuu

Juunikuun om päevä pikä, üü om lühükse.
Juunikuun saa einä tetä, einä iluse.
Jaanilaubaõhtu iki jaanituld meil tetässe.
Jaanipäevään kalmudelle lil'le viiässe.
Peräst kirikõpeteje jutust kullet's, lauletse.
Sugulesi, sõpru nätäss. Juttu aiasse.

Pilvi Helimets

• Vaade Kuremäelt (Kantremäelt) Halliste jõe orule, taamal on Abja mõisa puistee. Pildistatud 20. augustil 1956.

Esimesed sõjajärgsed

(*Algus veebruaris 2004*)

Vanas Pornuse vallamajas asunud Halliste raamatukogu juhataja, matemaatikaõpetaja August Kuusik, kes elas oma perega samas majas, kurtunud kord isale, et 10-aastane poiss küsib eale sobimatuid, keerulise sisuga raamatuid. Raamatukogu koliti varsti aga meie naabermajja, ühe katuse alla külanõukoguga. Juhatajaks pandi Punaarmeest demobiliseeritud Karl Sommer, kes kutsus raamatuhuvilised poisid endale appi. Nüüd võisime kogus olevate raamatutega lähemalt tutvuda.

Kuusik oli pidanud toona silmas vene keelest tõlgitud populaarteaduslikke trükiseid ja käsiraamatuid, nagu M. Iljini „Jutustusi asjadest”, I. Netšajevi „Jutustusi elementidest”, M. Iljini ja J. Segali „Lugusid sellest, mis sind ümbritseb”, J. Suri „Üks minut”, A. Joffe „Elektrilaeng”, S. Asafjevi „Elektri edukäik”, B. Ljapunovi „Rakett”, J. Perelmani „Huvitav füüsika” ja teisi niisuguseid.

Hiljem sain Abja raamatukauplusest osta endale teisigi taolisi trükiseid ja käsiraamatuid, nagu V. Mikulini „Fotograafia 25 õppetundi”, L. Kisseljovi „Noore tehnika käsiraamat”, V. Borissovi „Noor raadioamatöör”, 1950. aastal välja antud mahukas tõlketeos „Pioneerijuhli käsiraamat” jt.

Käsiraamatuid ilmus hiljem ka Eesti autoritelt, näiteks D. Vardja ja E. Vannase „Noor elektrik”, D. Vardja ja H. Andra „Noor elektrokeemik”, D. Vardja ja U. Aguri „Amatöörelektirik”, E. Isotamme „Raadioseadmed” ja A. Põdruse „Elektromontaaž”. Rida misli tulid käsiraamatud autode, spordi, tervishoiu, tootmise, aianduse, loomakasvatuse, põllunduse, meesinduse ja teisteltki aladelt.

Aastail 1948—1950 andis Riiklik Kirjastus välja kahekõitelise mahuka eestikeelse käsiraamatu „Sõjaväelise ettevalmistamise kursus”, koostajaks Eesti laskurkorpuse endine staabiülem, polkovnik Jaan Lukas, kes oli sündinud 1892. aastal Karksi vallas. NKVD arreteeris ta 1950. aastal ning saatis Siberi vangilaagrisse, kus ta kolm aastat hiljem suri.

Halliste koolis andsid sõjalist algõpetust Väino Loo ja Arved Lakk ning Abja keskkoolis Paul Sipelgas, Jakob Gelbert ja Kuno Vilberg. 1961. aastal

kaotati koolides sõjalise algõpetus, kuid kehtesti uuesti kohustusliku õppeainena kümme aastat hiljem.

1947. aasta rahareformiga vahetati eraisikute käes olev raha vahetuskorras 1:10. Töölise kuutöötasu küündis seejärel 1000 rublani ja üliõpilase stipendium kõikus 250—400 rubla vahel. Keskmise raamat maksis 10—15 rubla. Vaid üksikud rikkad suutsid Moskvast või Leningradist osta tollal luksuskaubaks olnud saksa „Opeli” järgi kopeeritud sõiduauto „Moskvits”-400.

1. jaanuaril 1961 toimunud rahareformiga vahetati jälle rublad vahetuskorras 1:10; ühe-, kahe- ja kolmekopikalised mündid jäeti endisteks. Nüüd maksis raamat kuni 2 rubla ja kooliõpetaja kuupalk jäi 60—90 rubla vahele.

Aastaid 1957—1961 kutsutakse Hruštšovi sulaks. See Nõukogude riigi liider julges avalikustada Stalini ja tema käsilaste kuriteod, külastas Ameerika Ühendriike, likvideeris sunnitöölaagrid, vabastas küditatud ning piiras oluliselt julgeolekuorganite võimu. Ka kodanlikud natsionalistid rehabiliteeriti ja taastati nende õigused loomeliitides. Artur Rinne, Mari Möldre, vennad Ants ja Olev Eskola, Tuudur Vettik, Riho Päts ja teised võisid jälle rahva ees esineda või muul viisil loomingu jätkata. Artur Rinne asus näiteks Eesti Televisiooni režissööriks.

Nõukogude Liit kindlustas oma mõjuvõimu rahvusvahelises elus. Sellele aitasid kaasa edusamunud kosmose hüvamisel. 1957. aastal uhkustati maa tehiskaaslasega ja 1961. aastal läks esimene inimene kosmosesse.

1958. aastal ühinesid Süüria ja Egiptus Ühendatud Araabia Vabariigiks, millega NSVL sõlmis koostöölepinguid. Olulisim nendest oli Niilusele uue Assuani ehk Aswani hüdrostusiteemi rajamine ühes Aafrika suurima hüdroelektrijaama ehitusega. 11 kilomeetri pikkune ja kohati 100 meetri kõrgune pais ähvardas Nuubia kõrbet üleujutusega. Põliselanikkond asustati ümber, ajaloolised vaaraode kiviskulptuurid saeti plokkideks, mis tõsteti kõrgemale, kus uuesti kokku pandi.

Ahto Jänes
(*Järgneb*)

Mälestame jäädavalt lahkunuid ja avaldame kaastunnet omastele

SIRJE JEGOROVA
20. 11. 1954 – 3. 05. 2011
Pärsi

ARVO VIILIP
31. 10. 1934 – 7. 05. 2011
Karksi-Nuia

ARMİ TÄTTE
27. 09. 1921 – 11. 05. 2011
Karksi

Karksi konstaablijaoskonna telefon on 434 1110.

TV-antennide ja SAT-TV müük, paigaldus ja hooldus. Digi-TV ja Vi-asati paigaldus. Info tel 514 2104. Satman TP OÜ.

Rehvitöökojas Karksis müügil uued ja kasutatud suverehvid. Võimalik tellida rehve ka mootorratas-tele, veoautodele, traktoritele ja muudele masinatele. Info tel 5300 0000. FIE Ilmar Sikk.

Vajatakse kokka. Info tel 5620 3527.

Ostan lõhutud küttepuid kohaletoomisega Karksi-Nuia. Info tel 504 7569 või 5564 8589.

Sallasto OÜ vajab silotegemise ajaks traktoristi. Info tel 504 4361.

Teeme üldehitus-, katuse-, sanitaar- ja torutööd. Info tel 5341 3362.

Müüa 2-toaline mugavustega korter Karksi-Nuias Võidu t. 7. Hind 7700 eurot. Info tel 5347 2825.

Müüa 3-toaline, osaliselt möbleeritud korter Karksi külas. Lisainfo saamiseks helista 5804 5891.

TEENI RAHA!

Kui märkad kusagil mesilassülemit või lendab aeda mesilassülem ja see on mõistlikult kättesaadavas kohas, anna sellest teada allolevale telefoninumbri. Kui sülem õnnestub tervelt kätte saada, teenid info eest 10 eurot.

Samas ostan sümboolse hinnaga mesilasperesid, kui on soov mesindus ära lõpetada. Kuulutus ei aegu! Tel 507 7348.

Sudiste külapäev on 20. augustil kell 13, tähistame esimest Karksi vallamaja ja külamaja 120. aastapäeva.

Karksi vald soovib üürida õpetajatele ametikortereid.

Pakkumised teha Karksi Vallavalitsusele hiljemalt 17. juuniks e-postiaadressil arvo.maling@karksi.ee või Viljandi mnt. 1, Karksi-Nuia.